

Warszawa, dnia 9 października 2023 r.

Poz. 2159

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROZWOJU I TECHNOLOGII¹⁾**

z dnia 12 września 2023 r.

w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy czyszczeniu powierzchni, malowaniu natryskowym, napyłaniu i natryskiwaniu cieplnym

Na podstawie art. 237¹⁵ § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1465) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. 1. Rozporządzenie określa wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie:

- 1) czyszczenia powierzchni metodami strumieniowo-ściernymi za pomocą urządzeń z otwartym lub zamkniętym obiegiem ścierniwa, które znajduje się w strumieniu sprężonego powietrza, wody lub mieszaniny wody i sprężonego powietrza;
- 2) natryskiwania powierzchni wyrobami lakierowymi w postaci płynnej za pomocą urządzeń natryskowych, zwanego dalej „natryskiwaniem powierzchni”, lub napyłania powierzchni wyrobami lakierowymi w postaci proszku przy użyciu urządzeń napyłających, zwanego dalej „napyłaniem powierzchni”;
- 3) natryskiwania ciepłego powierzchni metali za pomocą pistoletowych urządzeń łukowych, plazmowych, płomieniowych, w tym naddźwiękowych i detonacyjnych.

2. Przepisów rozporządzenia nie stosuje się do:

- 1) czyszczenia powierzchni metodami strumieniowo-ściernymi za pomocą urządzeń typu wirnikowego;
- 2) natryskiwania ciepłego wykonywanego w zamkniętych komorach o obniżonym ciśnieniu lub wypełnionych gazem obojętnym oraz pod wodą;
- 3) malowania w hermetycznych komorach, w przypadku których pracownik obsługujący urządzenie jest odizolowany od szkodliwego środowiska.

§ 2. Do prac, o których mowa w § 1 ust. 1, dopuszcza się pracownika, który ukończył szkolenie z dziedziny bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu tych prac oraz jest wyposażony, odpowiednio do występującego zagrożenia, w niezbędne środki ochrony indywidualnej, zgodne z wymaganiami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/425 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie środków ochrony indywidualnej oraz uchylecia dyrektywy Rady 89/686/EWG (Dz. Urz. UE L 81 z 31.03.2016, str. 51).

§ 3. 1. Prace, o których mowa w § 1 ust. 1, wykonuje się zgodnie z instrukcją udostępnioną przez pracodawcę, uwzględniającą w szczególności:

- 1) opis i kolejność powierzonych do wykonania czynności w sposób zapewniający bezpieczną eksploatację powierzonych maszyn i urządzeń w warunkach normalnej pracy;
- 2) zasady postępowania w razie awarii oraz zakłóceń w pracy;

---

¹⁾ Minister Rozwoju i Technologii kieruje działem administracji rządowej – gospodarka, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 kwietnia 2022 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rozwoju i Technologii (Dz. U. poz. 838).

- 3) wymagania w zakresie konserwacji powierzonych maszyn i urządzeń oraz terminy przeprowadzanych przeglądów;
- 4) identyfikację zagrożeń dla zdrowia i życia ludzkiego w środowisku pracy;
- 5) organizację pracy;
- 6) wymagania dotyczące środków ochrony zbiorowej lub indywidualnej, zapewnienia ewentualnej asekuracji oraz innych technicznych lub organizacyjnych środków ochrony stosowanych w celu ograniczenia ryzyka zawodowego.

2. Pracodawca zapewnia bieżącą aktualizację instrukcji, o której mowa w ust. 1.

§ 4. 1. Prace szczególnie niebezpieczne określone w wykazie prac szczególnie niebezpiecznych, o którym mowa w przepisach w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, wydanych na podstawie art. 237¹⁵ § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, nieobjęte w całości instrukcją, o której mowa w § 3, zwłaszcza w przypadku konieczności wykonywania ich w warunkach dodatkowego zagrożenia wykonuje się na podstawie pisemnego polecenia wydanego przez pracodawcę lub osobę przez niego upoważnioną.

2. W pisemnym poleceniu określa się w szczególności:

- 1) numer polecenia;
- 2) imiona i nazwiska oraz stanowiska służbowe osób wyznaczonych do organizowania oraz wykonania pracy lub nazwy (firmy) podmiotów realizujących prace niebezpieczne;
- 3) zakres prac do wykonania i strefy pracy;
- 4) warunki i środki ochronne niezbędne do zapewnienia bezpiecznego przygotowania i wykonania poleconych prac, wynikające z zagrożeń występujących w strefie pracy i w jej bezpośrednim sąsiedztwie;
- 5) terminy rozpoczęcia i zakończenia prac oraz przerw w ich wykonaniu wraz z warunkami wznowienia prac po przerwie.

3. Pracodawca przechowuje pisemne polecenie co najmniej przez 90 dni od dnia zakończenia pracy, o ile nie zachodzi uzasadniona potrzeba, aby było ono przechowywane dłużej.

4. Pracodawca ustala sposób rejestrowania, wydawania, przekazywania, obiegu i przechowywania pisemnych poleceń.

§ 5. Stosowane w pracach, o których mowa w § 1 ust. 1, wyroby lakierowe, rozpuszczalniki, rozcieńczalniki, środki myjące i odtłuszczające, jeśli stanowią substancje lub mieszaniny stwarzające zagrożenie, posiadają kartę charakterystyki, o której mowa w art. 31 rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniającego dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (Dz. Urz. UE L 396 z 30.12.2006, str. 1, z późn. zm.²⁾), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1907/2006”.

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 136 z 29.05.2007, str. 3, Dz. Urz. UE L 304 z 22.11.2007, str. 1, Dz. Urz. UE L 141 z 31.05.2008, str. 22, Dz. Urz. UE L 268 z 09.10.2008, str. 14, Dz. Urz. UE L 353 z 31.12.2008, str. 1, Dz. Urz. UE L 36 z 05.02.2009, str. 84, Dz. Urz. UE L 46 z 17.02.2009, str. 3, Dz. Urz. UE L 164 z 26.06.2009, str. 7, Dz. Urz. UE L 86 z 01.04.2010, str. 7, Dz. Urz. UE L 118 z 12.05.2010, str. 89, Dz. Urz. UE L 133 z 31.05.2010, str. 1, Dz. Urz. UE L 260 z 02.10.2010, str. 22, Dz. Urz. UE L 44 z 18.02.2011, str. 2, Dz. Urz. UE L 49 z 24.02.2011, str. 52, Dz. Urz. UE L 58 z 03.03.2011, str. 27, Dz. Urz. UE L 69 z 16.03.2011, str. 3 i 7, Dz. Urz. UE L 101 z 15.04.2011, str. 12, Dz. Urz. UE L 134 z 21.05.2011, str. 2, Dz. Urz. UE L 136 z 24.05.2011, str. 105, Dz. Urz. UE L 37 z 10.02.2012, str. 1, Dz. Urz. UE L 41 z 15.02.2012, str. 1, Dz. Urz. UE L 128 z 16.05.2012, str. 1, Dz. Urz. UE L 252 z 19.09.2012, str. 1 i 4, Dz. Urz. UE L 253 z 20.09.2012, str. 1 i 5, Dz. Urz. UE L 43 z 14.02.2013, str. 24, Dz. Urz. UE L 108 z 18.04.2013, str. 1, Dz. Urz. UE L 158 z 10.06.2013, str. 1, Dz. Urz. UE L 328 z 07.12.2013, str. 69, Dz. Urz. UE L 90 z 26.03.2014, str. 1, Dz. Urz. UE L 93 z 28.03.2014, str. 24, Dz. Urz. UE L 136 z 09.05.2014, str. 19, Dz. Urz. UE L 244 z 19.08.2014, str. 6, Dz. Urz. UE L 331 z 18.11.2014, str. 41, Dz. Urz. UE L 50 z 21.02.2015, str. 1, Dz. Urz. UE L 58 z 03.03.2015, str. 43, Dz. Urz. UE L 104 z 23.04.2015, str. 2, Dz. Urz. UE L 132 z 29.05.2015, str. 8, Dz. Urz. UE L 233 z 05.09.2015, str. 2, Dz. Urz. UE L 9 z 14.01.2016, str. 1, Dz. Urz. UE L 40 z 17.02.2016, str. 5, Dz. Urz. UE L 144 z 01.06.2016, str. 27, Dz. Urz. UE L 165 z 23.06.2016, str. 4, Dz. Urz. UE L 166 z 24.06.2016, str. 1, Dz. Urz. UE L 255 z 21.09.2016, str. 14, Dz. Urz. UE L 337 z 13.12.2016, str. 3, Dz. Urz. UE L 12 z 17.01.2017, str. 97, Dz. Urz. UE L 35 z 10.02.2017, str. 6, Dz. Urz. UE L 104 z 20.04.2017, str. 8, Dz. Urz. UE L 150 z 14.06.2017, str. 7 i 14, Dz. Urz. UE L 224 z 31.08.2017, str. 110, Dz. Urz. UE L 6 z 11.01.2018, str. 45, Dz. Urz. UE L 99 z 19.04.2018, str. 3 i 7, Dz. Urz. UE L 102 z 23.04.2018, str. 99, Dz. Urz. UE L 114 z 04.05.2018, str. 4, Dz. Urz. UE L 249 z 04.10.2018, str. 18 i 19, Dz. Urz. UE L 256 z 12.10.2018, str. 1, Dz. Urz. UE L 308 z 04.12.2018, str. 1, Dz. Urz. UE L 322 z 18.12.2018, str. 14, Dz. Urz. UE L 154 z 12.06.2019, str. 37, Dz. Urz. UE L 186 z 11.07.2019, str. 1, Dz. Urz. UE L 259 z 10.10.2019, str. 9, Dz. Urz. UE L 35 z 07.02.2020, str. 1, Dz. Urz. UE L 110 z 08.04.2020, str. 1, Dz. Urz. UE L 141 z 05.05.2020, str. 37, Dz. Urz. UE L 203 z 26.06.2020, str. 28, Dz. Urz. UE L 252 z 04.08.2020, str. 24, Dz. Urz. UE L 423 z 15.12.2020, str. 6, Dz. Urz. UE L 425 z 16.12.2020, str. 3, Dz. Urz. UE L 431 z 21.12.2020, str. 38, Dz. Urz. UE L 24 z 26.01.2021, str. 19, Dz. Urz. UE L 216 z 18.06.2021, str. 121, Dz. Urz. UE L 259 z 21.07.2021, str. 1, Dz. Urz. UE L 282 z 05.08.2021, str. 29, Dz. Urz. UE L 415 z 22.11.2021, str. 16, Dz. Urz. UE L 418 z 24.11.2021, str. 6, Dz. Urz. UE L 446 z 14.12.2021, str. 34, Dz. Urz. UE L 83 z 10.03.2022, str. 64, Dz. Urz. UE L 98 z 25.03.2022, str. 38, Dz. Urz. UE L 112 z 11.04.2022, str. 6, Dz. Urz. UE L 123 z 08.05.2023, str. 1, Dz. Urz. UE L 149 z 09.06.2023, str. 49 oraz Dz. Urz. UE L 180 z 17.07.2023, str. 12.

Rozdział 2

Czyszczenie powierzchni metodami strumieniowo-ściernymi

§ 6. 1. Do czyszczenia powierzchni metodami strumieniowo-ściernymi stosuje się:

- 1) ścierniwa metalowe, w szczególności:
  - a) śrut ostrokątny lub kulisty stalowy albo żeliwny,
  - b) cięty drut stalowy;
- 2) ścierniwa niemetalowe, w szczególności:
  - a) piaski kwarcowe w metodach pneumatycznych mokrych i wilgotnych,
  - b) elektrokorund,
  - c) ścierniwa odpadowe, w tym żużel pomiedziowy, paleniskowy, wielkopiecowy,
  - d) rozdrobnione skały i minerały, w tym oliwin, staurolit, dolomit, granit i inne,
  - e) inne ścierniwa sztucznie wytworzone i organiczne.

2. Do czyszczenia powierzchni metodami strumieniowo-ściernymi nie stosuje się:

- 1) suchego piasku kwarcowego jako ścierniwa lub jako dodatku do innych ścierniw;
- 2) popiołów paleniskowych, żużli i pyłów z kotłów ze współpalania, zawierających substancje niebezpieczne, zaliczonych do odpadów niebezpiecznych, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1587, 1597, 1688, 1852 i 2029).

3. Podczas stosowania ścierniw z rozdrobnionych skał i minerałów, zawierających krzemionkę krystaliczną, na stanowisku pracy należy oznaczać stężenie frakcji respirabilnej, którego wartości nie mogą być wyższe od wartości określonych w przepisach dotyczących najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, wydanych na podstawie art. 228 § 3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

§ 7. 1. Stanowiska pracy do czyszczenia powierzchni metodami strumieniowo-ściernymi usytuowane na otwartej przestrzeni są oznakowane tablicami informacyjno-ostrzegawczymi oraz tak zlokalizowane, aby nie powodowały zagrożeń dla bezpieczeństwa i zdrowia pracowników oraz osób postronnych.

2. Prace na otwartej przestrzeni są wykonywane na utwardzonej powierzchni lub powierzchni wyłożonej materiałem umożliwiającym łatwe zebranie zużytego ścierniwa i innych zanieczyszczeń.

3. Po oczyszczeniu powierzchni metodami strumieniowo-ściernymi resztki zużytego ścierniwa i inne zanieczyszczenia usuwa się ze stanowiska pracy i przekazuje do regeneracji lub utylizacji.

§ 8. Czyszczenie powierzchni metodami strumieniowo-ściernymi z powłok lakierowych, które zawierają związki ołowiu lub inne stwarzające zagrożenie składniki, za pomocą urządzeń z otwartym obiegiem ścierniwa odbywa się wyłącznie na stanowisku pracy szczelnie osłoniętym i wyposażonym w układ filtracyjno-wentylacyjny.

§ 9. Przenośne i przewoźne urządzenia podciśnieniowe do czyszczenia powierzchni metodą strumieniowo-ścierną z zamkniętym obiegiem ścierniwa mogą być stosowane w pomieszczeniu zamkniętym, pod warunkiem że są wyposażone w układ filtracyjno-wentylacyjny i zasobnik pyłu.

§ 10. Komory robocze przeznaczone do czyszczenia powierzchni metodami strumieniowo-ściernymi są podłączone do ssących układów filtracyjno-wentylacyjnych i uszczelnione, aby nie następowało zapylenie pomieszczenia, w którym zostały zainstalowane.

§ 11. 1. Stanowiska pracy, przy których odbywa się czyszczenie powierzchni metodami strumieniowo-ściernymi, są wyposażone w instrukcję bezpieczeństwa i higieny pracy, o której mowa w przepisach w sprawie ogólnych przepisów dotyczących bezpieczeństwa i ochrony pracy, wydanych na podstawie art. 237¹⁵ § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, uwzględniającą także wymagania dotyczące:

- 1) zasad obsługi, konserwacji oraz kontroli urządzeń używanych do czyszczenia powierzchni metali i innych materiałów konstrukcyjnych metodami strumieniowo-ściernymi;
- 2) rodzajów środków ochrony indywidualnej, które należy stosować w zależności od technologii czyszczenia powierzchni metodami strumieniowo-ściernymi oraz występujących czynników niebezpiecznych i szkodliwych dla zdrowia.

2. Urządzenia do czyszczenia powierzchni metodą strumieniowo-ścierną są wyposażone w system, który umożliwia pracownikowi wykonującemu proces czyszczenia zamknięcie wypływu ścierniwa z dyszy roboczej.

3. Konstrukcja systemu, o którym mowa w ust. 2, zapewnia niezwłoczne zamknięcie dopływu ścierniwa do dyszy w przypadku jej wypuszczenia z rąk pracownika.

4. System, o którym mowa w ust. 2, należy kontrolować każdorazowo przed rozpoczęciem pracy.

§ 12. 1. Pracownik obsługujący urządzenia, o których mowa w § 11 ust. 2, zainstalowane w komorach roboczych jest asekurowany przez co najmniej jednego pracownika znajdującego się na zewnątrz komory roboczej.

2. Pracownik obsługujący urządzenia, o których mowa w § 11 ust. 2, zainstalowane w komorze roboczej jest wyposażony w środki ochrony indywidualnej, o których mowa w § 2, stosowne do występujących zagrożeń.

3. Czyszczenie powierzchni metodami strumieniowo-ściernymi w komorze roboczej trwa jednorazowo nie dłużej niż 40 minut, a przerwa trwa co najmniej 20 minut. Podczas przerwy pracownik przebywa w miejscu, w którym powietrze nie jest zanieczyszczone pyłami, gazami i parami wydzielającymi się w trakcie czyszczenia powierzchni.

4. Komora robocza jest wyposażona w świetlny sygnalizator pracy informujący o zagrożeniach oraz awaryjny wyłącznik urządzeń, o których mowa w § 11 ust. 2. Drzwi wejściowe do komory roboczej są otwierane po uprzednim odpyleniu jej wnętrza.

5. Wielokrotność wymiany powietrza w komorze roboczej zapewnia dobrą widoczność oraz jest zależna od:

- 1) rodzaju czyszczonego materiału lub usuwanej powłoki malarskiej;
- 2) liczby stanowisk pracy;
- 3) rodzaju i ilości zużywanego ścierniwa.

6. Niedopuszczalne jest:

- 1) podejmowanie pracy w komorze roboczej bez odpowiednich środków ochrony indywidualnej;
- 2) czyszczenie powierzchni metodami strumieniowo-ściernymi przy niedomkniętych drzwiach komory roboczej lub niesprawnym systemie wentylacyjnym;
- 3) kierowanie strumienia ścierniwa z dyszy poza czyszczony metodami strumieniowo-ściernymi przedmiot.

§ 13. 1. W przypadku obsługiwanego urządzeń, o których mowa w § 11 ust. 2, przez otwory w ścianie kabiny otwory te są wyposażone w szczelne, gumowe rękawy usytuowane na wysokości przedramienia pracownika.

2. Stanowiska pracy, o których mowa w ust. 1, są wyposażone w ergonomiczne krzesła przystosowane do warunków wykonywanej pracy.

Rozdział 3

Natryskiwanie powierzchni lub napylenie powierzchni

§ 14. 1. Do natryskiwania powierzchni lub do napylenia powierzchni używa się wyrobów atestowanych. Substancje lub mieszaniny stwarzające zagrożenie posiadają kartę charakterystyki, o której mowa w art. 31 rozporządzenia nr 1907/2006, zawierającą informacje dotyczące zagrożeń oraz zaleceń bezpiecznego ich stosowania.

2. Podczas prac, o których mowa w ust. 1, w przypadku gdy stosuje się wyroby zawierające substancje chemiczne lub mieszaniny o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, należy przestrzegać wymagań zawartych w przepisach wydanych na podstawie art. 222 § 3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

§ 15. 1. Natryskiwanie powierzchni jest wykonywane na otwartej przestrzeni albo w komorach malarskich lub w pomieszczeniach wyposażonych w instalację mechanicznej wentylacji i filtracji powietrza.

2. Napylenie powierzchni jest wykonywane w komorach malarskich lub w pomieszczeniach wyposażonych w wentylację zapewniającą dopływ czystego powietrza i gwarantującą nieprzekraczanie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 228 § 3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

3. Podczas natryskiwania powierzchni lub napylenia powierzchni stosuje się środki ochrony zbiorowej zapewniające nieprzekraczanie najwyższych dopuszczalnych stężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, które są określone w przepisach dotyczących najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy wydanych na podstawie art. 228 § 3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, oraz środki ochrony indywidualnej.

4. Napylenie powierzchni wykonuje się w sposób umożliwiający odzyskiwanie nadmiaru napylanego proszku.

5. Ilość materiału palnego, który jest przeznaczony do natryskiwania powierzchni lub do napylenia powierzchni, przechowywanego w pomieszczeniach i przestrzeniach zamkniętych, w których są prowadzone prace związane z tym natryskiwaniem lub napyleniem, nie przekracza planowanego zużycia w ciągu jednej zmiany roboczej.

§ 16. 1. Stanowiska pracy, na których prowadzone jest natryskiwanie powierzchni lub napylenie powierzchni, są oznakowane tablicami informacyjno-ostrzegawczymi oraz tak zlokalizowane, aby nie powodowały zagrożeń dla bezpieczeństwa i zdrowia pracowników oraz osób postronnych.

2. Natryskiwanie powierzchni lub napylenie powierzchni prowadzi się w taki sposób, aby zapobiegać wybuchom i zapewnić ochronę przed ich skutkami, przy zachowaniu wymagań określonych w przepisach w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, wydanych na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2057 oraz z 2023 r. poz. 1088 i 1560), oraz w przepisach dotyczących minimalnych wymagań w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy związanych z możliwością wystąpienia w miejscu pracy atmosfery wybuchowej, wydanych na podstawie art. 237¹⁵ § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, i w przepisach dotyczących wymagań dla urządzeń i systemów ochronnych przeznaczonych do użytku w atmosferze potencjalnie wybuchowej, wydanych na podstawie art. 12 ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (Dz. U. z 2022 r. poz. 1854).

§ 17. 1. Pomieszczenia malarskie, w których odbywa się natryskiwanie powierzchni lub napylenie powierzchni za pomocą metod lub przy użyciu materiałów stwarzających zagrożenie wybuchem, powinny spełniać wymagania określone w przepisach dotyczących warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, wydanych na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2023 r. poz. 682, z późn. zm.³⁾), w odniesieniu do pomieszczeń zagrożonych wybuchem, o których mowa w przepisach w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, wydanych na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej.

2. Wymagań określonych w przepisach dotyczących warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, wydanych na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, odnoszących się do pomieszczeń malarskich w pomieszczeniach zagrożonych wybuchem, o których mowa w przepisach w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, wydanych na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, nie stosuje się, jeżeli wymagania dotyczące ochrony przeciwpożarowej są spełnione zgodnie z art. 6a ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej.

3. Urządzenia elektroenergetyczne stosowane w pomieszczeniach i komorach malarskich powinny spełniać wymagania dla urządzeń przeznaczonych do pracy w strefach zagrożonych wybuchem, o których mowa w przepisach dotyczących wymagań dla urządzeń i systemów ochronnych przeznaczonych do użytku w atmosferze potencjalnie wybuchowej, wydanych na podstawie art. 12 ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku.

4. Strefy zagrożenia wybuchem oraz miejsca występowania materiałów niebezpiecznych pożarowo są oznakowane zgodnie z przepisami w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, wydanymi na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, oraz przepisami dotyczącymi minimalnych wymagań w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy związanych z możliwością wystąpienia w miejscu pracy atmosfery wybuchowej, wydanymi na podstawie art. 237¹⁵ § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

§ 18. 1. Podłogi w pomieszczeniach i komorach malarskich, w których są stosowane metody elektrostatycznego natryskiwania powierzchni przedmiotów lub napylenia powierzchni przedmiotów, odpowiadają wymaganiom określonym w przepisach dotyczących ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, wydanych na podstawie art. 237¹⁵ § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, oraz warunkom określonym w przepisach dotyczących warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, wydanych na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, w takim zakresie, w jakim te przepisy mają zastosowanie.

2. Podczas stosowania metody elektrostatycznego natryskiwania powierzchni przedmiotów lub napylenia powierzchni przedmiotów, przedmioty poddawane tym procesom są uziemione, a pracownik wykonujący te prace jest wyposażony w antyelektrostatyczną odzież i obuwie robocze oraz inne środki ochrony indywidualnej.

§ 19. Stanowiska pracy w pomieszczeniach i komorach malarskich, na których odbywa się natryskiwanie powierzchni lub napylenie powierzchni, są wyposażone w instrukcję bezpieczeństwa i higieny pracy, o której mowa w przepisach w sprawie ogólnych przepisów dotyczących bezpieczeństwa i ochrony pracy, wydanych na podstawie art. 237¹⁵ § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, uwzględniającą:

- 1) specyfikę stosowanych materiałów powłokowych;
- 2) technologię nanoszenia;
- 3) wymagane środki ochrony indywidualnej;
- 4) wymagania dotyczące obsługi i konserwacji urządzeń i sprzętu pomocniczego używanego podczas natryskiwania lub napylenia powierzchni przedmiotów;

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. poz. 553, 967, 1506, 1597, 1681, 1688, 1762, 1890, 1963 i 2029.

- 5) procedury kontroli urządzeń pracujących pod ciśnieniem;
- 6) warunki przechowywania materiałów niebezpiecznych pożarowo;
- 7) czynności przewidziane po zakończeniu pracy;
- 8) zasady postępowania w sytuacjach awaryjnych stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia pracowników.

§ 20. Urządzenia, sprzęt i narzędzia przeznaczone do pracy w pomieszczeniach i strefach zagrożenia wybuchem powinny spełniać wymagania określone w przepisach dotyczących wymagań dla urządzeń i systemów ochronnych przeznaczonych do użytku w atmosferze potencjalnie wybuchowej, wydanych na podstawie art. 12 ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku, zaś pomieszczenia, w których występują materiały niebezpieczne pożarowo, spełniają wymagania określone w przepisach dotyczących ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, wydanych na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, oraz przepisach dotyczących ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, wydanych na podstawie art. 237¹⁵ § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

§ 21. Podczas natryskiwania powierzchni lub napyłania powierzchni niedopuszczalne jest:

- 1) przeprowadzanie natryskiwania powierzchni lub napyłania powierzchni instalacji lub urządzeń elektrycznych będących pod napięciem;
- 2) gromadzenie na stanowisku pracy opróżnionych naczyń i pojemników po materiałach stosowanych do natryskiwania powierzchni lub napyłania powierzchni;
- 3) używanie materiałów bez znajomości technologii ich nakładania oraz ich szkodliwego działania;
- 4) używanie grzejników z otwartą spiralą grzejną lub ognia otwartego;
- 5) prowadzenie prac spawalniczych;
- 6) stosowanie narzędzi iskrzących.

Rozdział 4

Natryskiwanie ciepłe

§ 22. Natryskiwanie ciepłe wykonuje się w taki sposób, aby zapobiegać wybuchom i zapewnić ochronę przed ich skutkami, przy zachowaniu wymagań określonych w przepisach dotyczących ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, wydanych na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, oraz w przepisach w sprawie minimalnych wymagań w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy związanych z możliwością wystąpienia w miejscu pracy atmosfery wybuchowej, wydanych na podstawie art. 237¹⁵ § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, i w przepisach dotyczących wymagań dla urządzeń i systemów ochronnych przeznaczonych do użytku w atmosferze potencjalnie wybuchowej, wydanych na podstawie art. 12 ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku.

§ 23. Natryskiwanie ciepłe wykonuje się:

- 1) na otwartej przestrzeni, z zachowaniem bezpiecznej lokalizacji stosowanych urządzeń;
- 2) w specjalnie przystosowanych pomieszczeniach;
- 3) w komorach roboczych.

§ 24. 1. Podczas natryskiwania ciepłego na otwartej przestrzeni wydziela się wokół stanowiska prowadzenia tych prac pas ochronny, w którym nie mogą przebywać osoby niewyposażone w środki ochrony indywidualnej.

2. Wydzielony pas ochronny jest oznakowany w sposób widoczny tablicą informacyjno-ostrzegawczą.

§ 25. Po zakończeniu natryskiwania ciepłego na otwartej przestrzeni resztki materiału przekazuje się do ponownego wykorzystania albo do utylizacji, jeśli nie będą nadawały się do ponownego wykorzystania.

§ 26. 1. Pomieszczenie przeznaczone do prowadzenia natryskiwania ciepłego jest oddzielone od innych pomieszczeń zakładu pracy w taki sposób, aby zagrożenia związane z prowadzeniem procesu natryskiwania ciepłego nie oddziaływały na bezpieczeństwo osób pracujących w pomieszczeniach sąsiadujących lub na stan urządzeń i innych środków produkcji.

2. Natryskiwanie ciepłe prowadzone przez pracowników w pomieszczeniach wymaga asekuracji co najmniej jednego pracownika.

§ 27. 1. Natryskiwanie cieplne należy prowadzić w pomieszczeniu wyposażonym w instalację wentylacji mechanicznej nawiewno-wywiewnej i instalację oświetleniową przystosowane do pracy w strefach zagrożonych wybuchem, do których zastosowanie mają przepisy dotyczące wymagań dla urządzeń i systemów ochronnych przeznaczonych do użytku w atmosferze potencjalnie wybuchowej, wydane na podstawie art. 12 ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku.

2. Natryskiwanie cieplne wykonuje się w pomieszczeniach, w których ściany i strop są wykonane z materiałów zmywalnych, niepalnych i nieiskrzących.

3. Stoły warsztatowe i inne urządzenia stosowane w pomieszczeniu, o którym mowa w ust. 1, są wykonane z materiałów umożliwiających ich czyszczenie przez odpylanie.

4. Miejsca i sposób mocowania instalacji i węży gazowych w pomieszczeniu, o którym mowa w ust. 1, spełniają wymagania jak dla urządzeń stosowanych do prac spawalniczych określone w przepisach dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach spawalniczych, wydanych na podstawie art. 237¹⁵ § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

§ 28. 1. Powietrze usuwane z pomieszczeń, w których odbywa się natryskiwanie cieplne, oczyszcza się za pomocą urządzeń filtracyjnych.

2. W przypadku prowadzenia natryskiwania cieplnego z użyciem aluminium lub cynku urządzenia wentylacyjne nawiewno-wywiewne są przystosowane do pracy z czynnikami wykazującymi podatność do samozapłonu oraz tworzenia z powietrzem mieszaniny wybuchowej. Do urządzeń mają zastosowanie przepisy dotyczące wymagań dla urządzeń i systemów ochronnych przeznaczonych do użytku w atmosferze potencjalnie wybuchowej, wydane na podstawie art. 12 ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku.

3. Nie stosuje się filtrów wodnych do usuwania pyłów aluminium.

§ 29. W przypadku wykonywania natryskiwania cieplnego w wydzielonych komorach roboczych komory te wyposaża się w obrotniki lub manipulatory połączone z wentylacją wywiewną.

§ 30. 1. Podczas natryskiwania cieplnego gaz palny jest czerpany z pojedynczych butli gazowych, wiązek butli lub z instalacji rozprężającej gaz płynny, zgodnie z wymaganiami określonymi w przepisach dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach spawalniczych, wydanych na podstawie art. 237¹⁵ § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

2. Węże doprowadzające gaz do pistoletów są wyposażone w urządzenia zabezpieczające przed cofnięciem się płomienia do butli lub instalacji, o których mowa w ust. 1.

3. Podczas natryskiwania cieplnego nie czerpie się acetylenu bezpośrednio z wytwornic acetylenowych.

§ 31. Stanowisko pracy, na którym odbywa się natryskiwanie cieplne, jest wyposażone w instrukcję bezpieczeństwa i higieny pracy, o której mowa w przepisach w sprawie ogólnych przepisów dotyczących bezpieczeństwa i ochrony pracy, wydanych na podstawie art. 237¹⁵ § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, określającą:

- 1) specyfikę materiałów stosowanych do natryskiwania cieplnego;
- 2) technologię natryskiwania cieplnego;
- 3) wykaz wymagań dotyczących stosowania środków ochrony indywidualnej.

§ 32. Podczas natryskiwania cieplnego pracownik obsługujący urządzenia pistoletowe ma na głowie hełm ochronny z doprowadzeniem czystego powietrza oraz używa innych środków ochrony indywidualnej stosownie do występującego zagrożenia.

§ 33. Niedopuszczalne jest podczas pracy pistoletu płomieniowego lub podczas regulacji natężenia przepływu gazów kierowanie strumienia pracującego pistoletu w kierunku butli gazowych oraz zbliżanie się do tych butli z pracującym pistoletem na odległość mniejszą niż 4 m.

Rozdział 5

Przepisy końcowe

§ 34. Traci moc rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 stycznia 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy czyszczeniu powierzchni, malowaniu natryskowym i natryskiwaniu cieplnym (Dz. U. poz. 156).

§ 35. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.